

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNE în Brașov și la
următorile Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max Augenthaler & Emrich Lesner.
Heinrich Schickel, Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Goldbr-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 2-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
r. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 198.

Brașov, Vineri 11 (23) Septembrie.

1898.

Fariseismul celor îngâmfați.

Ungurii nu mai pot de îngrijirea cea mare ce se prefacă a o avea pentru binele popoarelor din Austria și pentru cauza împăcării și a concordiei între ele. Diarele lor tâlmăciind manifestul monarhului se toresc de părerea de rău pentru că lucrurile după ei, ar merge așa de rău în interiorul Austriei. Găsim în espunerile lor pasaje în adevăr ciudate decât ne gândim la aceia, cari vorbesc, și la propriile lor sentimente și fapte. Așa de pildă găsim în „Neues Pester Journal“, care la rândul său se plânge, că lucrurile merg slab în Austria, și următorul pasagiu foarte caracteristic:

„Ore concordia într-o țară cu popore de diferite limbi, să fiă în adevăr cu neputință? Pe fiă-care pagină a istoriei vedem contrarul și se pot spune cu toată liniștea. că discordia există numai fiindcă ea a fost provocată de guverne în mod artificial și a fost cu zel nutrită. Elveția oferă un exemplu strălucit pentru aceea, cum poporele de diferite limbi pot trăi unul lângă altul în pace, concordia, bunăstare și libertate. Acest stat unesc în sine la munca comună Germani, Francezi, Italieni, cărora nu le vine în minte, ca pentru certe naționale să se ia de păr neconținut și să lase astfel instituțiile lor liberale să decadă.“

Ar crede omul, că o foie unguerescă care totuși vră să țină ceva la cinstea și la vața ei, ar trebui să se sfîșcă de a vorbi astfel și de a aduce ca exemplu Elveția, când bine este cunoscut astăzi — cu tot zelul ce l desvîltă biroul de informațiuni oficios al guvernului ungueresc spre a ascunde stările adevărate, — că în Ungaria se guvernează și se lucrează tocmai în cea mai diametrală opoziție cu principiile ce domnesc în Elveția și cari acolo exercită farmecul, ca poporele de diferite limbi

să potă trăi unul lângă altul în pace, concordia, bunăstare și libertate.

De ce acesta n'a fost până acuma cu putință în țările coronei ungare? De ce aici Românul, Slavul și Germanul nu pot încăpe pe vastul teritoriu al țărilor de îngâmfare și de intoleranță maghiară? De ce discordia, care de fapt există mai ales între elementul domnitor și între poporele stăpânite și asupraite, poate să existe în această țară poliglotă, care s'a desvîltat din vechime pe base federale?

Negreșit, tot numai din cauza arătată de „N. P. Journal“, — fiindcă guvernele ungueresci, cari s'au succedat de trei-deci de ani, s'u provocat în mod artificial această discordie prin politica lor nenorocită de maghiarisare, prin prigonirea a tot ce aparține vieții de sine stătătoare naționale a popoarelor nemaghiare, precum și prin aceea, că această discordie se nutrește mereu și zelos din zi în zi și din oră în oră.

Cine, decât nu aceste guverne sunt de vină, că lucrurile împinse de patima orbă a fanatismului maghiar, au putut ajunge așa departe, încât Ungurii se simt atinși de faptul, că Majestatea Sa împăratul-rege se adresează prin manifestul său la poporele acestor țări, ér nu numai la națiunea maghiară, despre care se pretinde, că numai ea trăește și este îndreptățită în acest stat?

Fără îndoială, că numai aceia poartă vina, cari au știut pe cale artificială să distrugă și pace și concordia, și bunăstare și libertate, la care are și Românul, Slovaca, Germanul, Sârbul etc. tot același drept, ca Maghiarul.

Liniștea ce domnesce astăzi în Ungaria și Transilvania, e numai aparentă. Ea nu denotă pacea și

concordia dintre popore, ci numai tristul fapt, că aceste popore sunt asupraite în așa mod, că vocea lor nu se mai poate auzi aproape nicăiri în țară, căci începând dela corpurile legitime pretutindenți reprezentanții lor firești sunt eliminați și numai ici colo prin reprezentanțele județene se mai aude câte-un glas, peste care însă șovinismul dominant, minoritatea erigeată în majoritate coploștitoare, trece cu îngâmfare la ordinea dîilei.

Acosta stare de lucruri supremației noastre neimblândiți o iau drept pace și concordie între locuitorii țării, căci de popore nu mai vor să știe, și merg înainte pe calea prăpăstioasă a politicii lor intolerante, vrînd să exploateze până la estrem momentele când încă tot mai curge laptele în pășutul ungueresc.

Astfel ei se țin, că le ar da mâna să facă pe protectorii binevoitori ai cauzei păcii și concordiei dintre poporele Austriei, a-le da statură lor și guvernului lor, cum să se poarte, ca să împlinescă dorința pronunțată de Majestatea Sa, ca poporele sale să ajungă a-se iubi și a trăi în bună înțelegere.

În loc de a-se gândi să ridice mai întâi în propria patriă templul concordiei fără de care acesta nu va pute dăinui, guvernării șoviniste dela noi umblă cu idei mari să dirigă monarchia, ba Europa chiar.

Dér cu sfaturile ce le dau Austriacilor au cam sfcilit'o. Despre acesta ni au dat probe destule evenimentele din urmă, și acel „Abzug Ungarn“, cu care a fost întemplat în Viena de cătră mulțimea de pe stradă cortegiul reprezentanților ungueri la înmormântarea împărătesei-regine.

Ar fi deci, credem, timpul suprem, ca cei-ce pretind a constitui nația domnitoare la noi, să și ia pe seamă și, tâlmăciind cuvintele părin-

tesei ale Majestații Sale cu mai puțină preocupare și cu mai multă frățețea și simț de dreptate, să se gândească, că un amic bun și credincios lângă casa și vatra ta; plătesce, mai ales în vremea grele, de o mie de ori mai mult, decât ori ce prieten său aliat din străinți.

Angajamentele guvernului ungueresc.

E interesant a cunoaște părerile oficișilor lui Banffy asupra situațiunei în cestiunea pactului cum se prezentă ea acum din nou, după pauza, ce a produs'o intristătorea catastrofa a morții împărătesei și care cât-va timp a făcut se amuțescă strigătele în luptele politice.

„Grija politică de toate dîilele — dice oficișoasă „Pester Correspondenz“ — bate și după durerosele șgduituri din dîilele ultime încă tot șgomotos la porțile noastre. Cestiunea pactului economic este acum, ca și mai înainte, tot o cestiune, care e acoperită de vîlul misterios al sorții. În Austria nu se vede încă nici un semn din care s'ar pute conchide la concilierea spiritelor. Săptămâna de doliu a făcut pe partide să încheie numai un scurt armistițiu, însă nu le-a îndemnat să desarmeze. Cu arma la picior își stau ele față 'n față, gata de a reincepe lupta cu aeeleși sentimente de ură, ca mai înainte. Bucuros am spera, că catastrofa va fi adus totuși în cele din urmă o imblândire a infocatelor contraste, dér ar fi lucru nebucesc a conta la așa ceva.“

Dice mai departe oficișoasă, că politica unguerescă trebuie să fiă pregătită pentru soluțiunea cea mai rea, pentru cazul adevăc, că parlamentul vienes nu va pute ajunge la o funcționare regulată.

La întrebarea, că ce va face atunci Ungaria, răspunde, că legea dela 1867 îi garantază, pentru cazul când pactul nu s'ar pute încheia pe cale parlamentară, deplina libertate de acțiune. Adevăc, dice, Ungaria poate să susțină comuniunea economică pe calea regulării unilaterale, dér poate să primescă și ori-ce altă soluțiune.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVÂNIEI“.

(16)

Colonelul Baron Urs David de Margina la Solferino și Lissa.

Conferință ținută de Colonelul austro-ungar Francisc Rieger în cercul militar din Sibiu și Brașov, la 2 Ianuarie și 20 Februarie 1898.

— Continuare. —

Evenimentele din 18 Iulie și noaptea următoare, le descriu ei cum urmază:

„Mercuri 18, ora 5 dimineța. — Dela 11 până la 4 $\frac{1}{2}$ am dormit bine. Toboșarul mă deșteptă. Cerul e senin, marea dorme, lupta va începe între orele 9 și 10.

„Ora 11 a. m. — Eu pornesc la luptă, la tine gândind, Dumneșeu să te protégă.

„Ora 6 seara. Lupta dură 7 ore, corabia noastră dădu 1300 focuri. Comandantul austriac se apără cu un curăgiu admirabil. Măne va continua lupta. Noi sperăm să învingem chiar astăzi, ceea-ce s'ar fi și întemplat, decât am fi avut susținere. Atacul avea să se facă în 3 locuri. Flota fu divizată în 3 grupuri sub comanda admirabililor Persano, Vacca și Albini, avînd fie-care trupe de debarcare. Problema cea mai mare și mai importantă ne cădu nouă. Noi atacarăm portul St. Giorgio, care era apărat de patru forturi. Pe la 3 ore sări în aer o magazie de pulbere și la ora 4 am distrus fortul 3. Noi

eram deja siguri de victorie, când aușirăm, că atacul celor-lalte două grupuri, n'a reușit. Noi continuarăm focul până la 6 $\frac{1}{2}$ seara, după care furăm schimbați în luptă de alte bastimente, cari continuară lupta până se întunecă.

„Costa insulei stă în flacări. Tufșurile s'au aprins prin proiectilele noastre. Un aspect grandios, înfricoșat! Lupta noastră de astăzi fu de asemenea înfricoșată, majestuoasă. Mi voi lua timp să și-o descriu. Mulțămesc lui Dumneșeu, că m'a ferit de rău. Momentan ne ocupăm cu consultul despre ceea-ce vom întreprinde mâne. Unii cred deja, că este posibil a învinge Lissa. Majoritatea, și chiar eu, suntem de părerea lui Persano, care a manifestat'o dîilele acestea, că tot este cu putință a înfrânge Lissa. Noi avem informațiuni, că Tegetthoff va veni în ajutorul insulei aduse la tăcere. În acest cas, debarcarea este de prisos.

„Joi 19 Iulie, ora 7 a. m. Atacul reînchis asupra Lissei, va începe cătră 6 $\frac{1}{2}$. Noi vom lua parte după rugăciune. Aiți curăgiu și nu uita, că mâne telegraful nostru va anunța victoria. O sărutare ție și mamei!

Al tău
Carlo.

„19 Iulie 1866. — Pote că înainte de a-ți veni în mână această epistolă, telegraful v'ă va vesti victoria florei și luarea Lissei.

„Acastă insulă se chiamă Gibraltarul mării Adria-

tice și domină țărmlul ei de Est tot așă, ca și insula Tremiți pe cel de Vest. În epoca revoluțiunei și a imperiului, Francezi și Englesi s'au luptat mult pentru domnia peste această insulă. Cine nu cunoscea importanța posesiunei acesteia, precum și siguranța ce Italia va căștiga cu ea? Dela 27 Iulie, de când Tegetthoff a aflat, că noi vom săl atacăm, flota austriacă nu cutază să se depărteze de Pola și Fasana. Și cum în present flota noastră este stăpână peste Adria, posesiunea Lissei îi va asigura această stăpânire și pe viitor. (Aci urmază descrierea luptei dela 18 Iulie, identică cu cea menționată mai sus, apoi mai dice:) Mai târziu aflarăm, că garnisóna din Lissa e de 2500 ómeni și ar avé numérose și bune tunuri. Flota noastră avea să începă atacul pe la trei puncte. Vacca avea să atace Comisa, a cărui port era apărat de două baterii. Albini trebuia să debarcheze la Manego, care era apărată tot de două baterii. Admiralul Persano atacă cu al treilea grup de corăbii portul St. Giorgio, care era apărat de patru forturi și două baterii. La 11 $\frac{1}{2}$ ore începú atacul și dură până la 7 $\frac{1}{2}$ seara. Cătră ora 2 sări în aer o magazie de pulbere a inamicului, jumătate oră mai târziu o a doua și cu acesta restul fortului și pavilionul. Pe la 3, tunurile dela St. Giorgio erau demontate și aduse la tăcere.

(Va urma).

Este numai un capriciu de drept public, după care Ungaria ar fi constrinsă pentru cazul acesta la separarea teritoriului vamal.

Cu alte cuvinte, fôia oficioasă revindecă pentru Banffy totă libertatea de acțiune, ca, după cum înțelege el interesele Ungariei, să lucreze dimpreună cu soții săi dela guvern după buna sa chibzuință. Tocmai acesta însă nu convine opoziției maghiare. Ea n'are încredere în Banffy, prin urmare nu pôte să-i lase libertate de acțiune, ci vré să-l constrângă a-se ține strict de lege și de cuvântul dat.

Spre ași susține teoria de liberă acțiune „Pester Corr.” spune, că trecerea dintr'odată la independența economică ar aduce cu sine nisce sguduirî fatale și forțe periculoase pentru economia Ungariei. Acesta, dice, o recunosc chiar și aderenții teritoriului vamal de sine stătător. Spune mai departe, că avântul, ce l'a luat Ungaria în privința economică, stând de 30 de ani pe teritoriul comun vamal cu Austria, este așa de însemnat și mare, încât bilanțul este foarte simplu. Pe o parte o săritură în afundime cu toate pericolele ei, ér pe de altă parte continuitatea avântului material al țării. Alegerea nu pôte fi grea pentru ori-ce om cuminte.

Din toate acestea se vede, că guvernul Banffy a luat angajamente precise și pentru cazul când cestiunea pactului nu s'ar puté rezolva pe cale regulată parlamentară. Opoziția privesce cu neîncredere la aceste angajamente, și de aceea pretinde dela Banffy să-și dea cărțile pe față. Lupta va reincepe dér și în Ungaria, căci și aici partidele au încheiat numai un scurt armistițiu, dér n'au desarmat.

Viena înaintea monarchului.

Primarii orașului Viena s'au prezentat la 20 Septembrie n. înaintea monarchului, ca să dea expresiune adâncului doliu, de care este cuprinsă populațiunea metropolitană austriacă din incidentul tragicului sfârșit al împărătesei. Alături de cei doi primari se aflau în deputațiune și patru notari ai consiliului comunal.

Majestatea Sa monarchul a primit deputațiunea cu multă afabilitate. În vorbirea lui, Dr. Lueger a dat expresiune durerii și tristeții adânci, de care este cuprinsă populațiunea, și a sfârșit dicând:

„În acest moment consfințit reînvoim grațiosului nostru împărat și domnitor fidelitate noastră neînfrântă și exprimarea omagiului nostru și sfârșirea cuvintelor noastre prin dorința isvorită din inimă, ca Dumnezeu să mângăie, scutască și să țină pe prea grațiosul nostru împărat pentru binele orașului nostru, a Vienei, patriei și Austriei“.

Majestatea Sa răspunde adânc mișcat și dize între altele:

„Pot numai să repet, că după grôznica lovitură, ce m'a ajuns, aflu mângăiere și sprijin în credința în Dumnezeu și în fidelitatea și iubirea popórelor mele. Sperez, că voiți avé destulă putere și răbdare pentru a-mi împlini datoria“.

Majestatea Sa întinse apoi mâna lui Lueger și-i mulțumi pentru frumoasa vorbire, ce a ținut-o în ședința consiliului comunal. Făcú apoi observarea, că doliul orașului Viena și condolența intimă l'a mișcat adânc. În fine lăudă ordinea și liniștea, ce a domnit pe timpul serbărilor funebre, dovedind, că de mult popórele iubesc pe domnitorul lor. „Vienesii — dize monarchul — sunt fără păreche în privința acesta, și în mijlocul lor mă simțesc ca în mijlocul unei singure familii mari“.

Cuvintele acestea i-au supărat pe unii dintre șovinistii unguri, cărora nu le place că monarchul și-a exprimat mulțămirea pentru sinceritatea cu care a condolat Viena. Se află chiar un diar unguresc („Magyar Hirlap“), care dice, că ar face bucuros observări asupra cuvintelor monarchului, însă nu-l iartă „omagiul și lealitatea cu care se pôrtă față de Majestatea Sa“.

Amenințările opoziției maghiare.

— Obstrucțiune. —

Cestiunea pactului economic dintre Aurtria și Ungaria a ajuns la un punct de mare gravitate și în parlamentul ungar. Măne se va relua firul desbaterilor în dietă și ceea-ce se prevestese din partea opoziției maghiare, nu este nici decât îmbucurător pentru guvern și mamelucii săi.

Am arătat erî pe scurt, de ce considerațiunii sunt conduși kossuthiștii și ugroniștii față cu intențiunile guvernului în ceea-ce privesce programul lucrărilor camerei. Pentru ași voi a preciza și mai lămurit atitudinea acestor două partide opoziționale în lupta, ce sunt decise a-o purta față cu tabăra guvernamentală în cestiunea pactului. Ne vom servi spre acest scop chiar de vocile autorizate ale organelor celor două fracțiuni din partida independentă.

„Egyetértés“, organul fracțiunii lui Kossuth, scrie în numărul său dela 21 Septembrie următoarele: „Ori cu ce lovitură uriașă a lovit Dumnezeu această țără, totuși nu pôte fi cauză, ca să fim mulțămiți cu gospodăria lui Banffy. Ar fi o ironizare a parlamentarismului, decât am arunca din mână stindardul desfășurat. Ne vom lupta mai departe, fără cruțare... Deja în ședința de Vineri partidele din opoziție vor intra în rând complet de luptă, fiind-că nu este eschis, ca deja în ora primă să trebuască a continua lupta. Opoziția va aștepta mai întâi declarațiunile ministrului președinte, deore-ce așt este mai justă de cât ori și când așteptarea ei, ca ministrul-președinte să se pronunțe asupra pactului... Fără de această declarație nici una din partidele opoziției nu va lua parte la desbaterea meritorie în parlament... Afară de proiectul de lege despre amintirea reginei Elisabeta, opoziția va face imposibilă desbaterea ori-cărui proiect“.

„Magyarország“, organul fracțiunii ugroniste, vorbește și mai deschis. Etă ce scrie:

„Punctul de vedere al opoziției este următorul: deore-ce art. I din 1898 dice, că decât pactul cu Austria nu se va înființa, atunci regularea de sine stătătoare trebuie să se așternă dietei așa încât din acest proiect să pôta deveni lege până la finea anului; așa dără acum dietei nu-i este iertat a desbate altceva, decât proiectele privitoare la regularea autonomă a afacerilor vamale. Astfel, după desbaterea proiectului privitor la regina Elisabeta, opoziția nu va primi altă ordine de di. Acesta va arăta-o Vineri și cu ori-ce ocaziune, și va declara franc camerei la care proiect va păși pe terenul obstrucțiunii. De-atunci încolo va întrebuiința toate mijlocele parlamentare, ca să facă imposibil lui Banffy și soții a governa contra legii și dreptului națiunii“.

„Magyarország“ dice mai departe, că și „partida națională“ (apponyistă) este gata a combate din toate puterile guvernul; ba chiar și „partida populară“ se va alătura la acțiunea comună contra lui Banffy.

Se declară dér pe față obstrucțiunea în parlament.

Nu putem seii intrucât kossuthiștii nnguri se vor ține de această solemnă declarație. Fapt însă este, că ei sunt foarte amărîți contra lui Banffy, și e posibil, ca în mâhnirea lor să încerce o obstrucțiune în cameră, prin ceea-ce ar aduce pe Banffy cu ai săi în mare încurcătura. Pe calea obstrucțiunii opoziția ar face, ca desbaterea camerei să țină până la anul nou, fără însă de a-se fi ajuns la vre un rezultat, ér anul nou va afla dieta tot acolo unde a aflat-o începutul anului trecut: fără pact și încurcată la culme.

Suntem curioși să vedem cu ce va răspunde Banffy la amenințările opoziției.

Interpretări și recriminări.

Am arătat erî isbucnirea fanatică a lui „Budapesti Hirlap“ din pricină, că Manifestul Majestății Sale monarchului s'a publicat și în fôia oficială din Budapesta cu

„terminologia vechiă împărătescă“ — cum diceau șovinistii dela această fôie — „popórele mele“, ș'apoi după conceptul strict al celor ce stăpânesc așt în Transilvania și Ungaria, aici n'ar exista popóre, ci numai un popor și o națiune.

Nemulțămirea celor dela „Budapesti Hirlap“ au împărțit-o și amabili dela „Magyar Hirlap“ și „Pesti Napló“, cari însă și-au dat-o pe față în termeni cevași mai politicoși. Cei dintâi în grațiositatea lor sunt atât de buni „să nu bage de seamă“, că un pasagiu din Manifest amestecă și pe poporul maghiar în serbările jubilar ale Austriacilor, de care se face amintire în cuvântul monarchului, ci voind să asculte astă-dată și ei de „cuvântul inimei“, își ascund supărarea.

„Pesti Napló“ e mai șiret în interpretări. Sub terminologia „popórele mele“ el înțelege numai „naționalitățile din Austria“ și c'o siguranță matematică crede a se, că textul Manifestului, încât pentru Ungaria, presupune numai o singură națiune, care e de cel mai perfect acord în „cultul ideilor naționale“. Acest cult de idei, firesce, nu pôte fi decât cultul, care stă în flagrantă contradicere cu conceptul mai multor popóre.

Seria recriminărilor însă nu e sfârșită. „Budapesti Hirlap“ de așt ia la refrec pe Banffy pentru o altă „intervertire a dreptului public constituțional“. Anume, ministrul-președinte unguresc a înaintat camerei un proiect de lege despre eternizarea memoriei împărătesei-regine Elisabeta și l'a pus pécatele, ca în titlul proiectului să folosescă expresia: „Majestatea Sa cesaro-regescă... Ei bine, „dreptul public maghiar — dice „B. H.“ — nu cunosc împărătesă, de ce dér se folosește în titlul proiectului cuvântul împărătesă? Vréu să furișeze în cartea legilor noastre o expresiune anti-constituțională“. Faptul acesta i-a indignat atât de mult pe domnii dela „lealul“ diar fruntaș din Peșta, încât cer ca „organele opiniei publice“ să protesteze cu cea mai mare energie.

Ast-fel sciu gazetele unguresci să respeteze dițele de doliu pentru mórtea răposatei Suverane. Fanatismul șovinismului maghiar și-a aflat aici culmea.

Rușii și naționalitățile.

Înainte cu câte-va dițe s'a făcut serbătoreasca inaugurare a politehnicului dela Kiew, înființat de împăratul Nicolae II. Cu ocaziunea acesta ajutorul comandantului districtului militar din Kiew, general Cossici, a ținut un discurs, care este salutat de către foile liberale din Rusia cu mare satisfacțiune.

În vorbirea sa, generalul Cossici a blamat cu cuvinte foarte aspre agitația ostilă în contra naționalităților de altă religie din Rusia. El și-a încheiat vorbirea cu cuvintele următoare:

„Sperăm încă mai mult și suntem convinși, că sub guvernul binefăcător al domnitorului nostru încă tiner, dér deja mare, vom ajunge la acea armonie și unire, ca toți membrii diferitelor naționalități din Rusia să pôta dice: „Da, sunt German, sunt Polon, sunt Evreu, dér tot-odată sunt un patriot sincer rusesc“.

Foile liberale rusesci, comentând această vorbire, declară unanim, că unirea tuturor naționalităților este singura dorință a tuturor Rușilor adeverați, cari pôrtă sincer grijă de mărirea patriei lor.

Școțele maghiare din România și cărțile didactice. „Monitorul Oficial“ al României publică o listă a cărților didactice unguresci, a căror întrebuiințare în școțele particulare maghiare din România este autorizată din partea ministerului român de culte și instrucțiune publică. Deodată cu acesta se publică însă și o altă listă, conținând vre-o 17 cărți, a căror întrebuiințare în școțele maghiare este absolut interdișă începând dela 1 Septembrie a. c. Acestea sunt cu deosebire cărți lde cetire, istorii și geografii, care în spirit șovinist maghiar, denaturând adevărul și cu ten-

dința de-a deștepta ură în contra altor popóre și mai ales în contra Românilor.

Abia acum s'au luat ore-cari măsurî pentru a curma aceste abuseri, impunându-se, din partea ministerului român de culte, direcțiunilor școțelor maghiare, ca în locul cărților oprite să compună:

1) Cărți de cetire, în cari bucățile de cuprins istoric să fie alese cu preferință din istoria Românilor, ér în cele luate din istoria Maghiarilor să fie respectat cel puțin adevărul istoric. Bucățile de geografie pictorescă să fie luate din România, fiind că în această țără trăiesc. Poesiile de cuprins patriotic să fiă astfel alese, încât alături de iubirea pentru națiunea unghurescă să nu fie și ura față de alte națiuni;

2) Manualele de istorie, pe lângă istoria Ungurilor, făcută obiectiv și fără șovinism, să conție și istoria Românilor făcută în mod demn și cu simpatie pentru a face din tinerimea unghurescă din țără nu Kománi, ci cetățeni respectuoși pentru instituțiunile și trecutul țerei în care trăesc;

3) Manualele de geografie să conțină în prima linie geografia României și numai în a doua linie pe a Ungariei, amândouă în mod obiectiv. Popórele nemaghiare din Ungaria să fiă prezentate în număr, cultură și stare economică așa, cum sunt într'a-devăr;

4) Cărțile de cântări să nu conțină cântece șoviniste maghiare.

Manifestul ducelui de Orleans.

Intorsătura, ce au luat-o lucrurile în afacerea Dreyfus este, precum se prevedea, exploatată de partida monarchică în contra republicei. Unul din pretendenții la tronul Franciei, prințul de Orleans, a găsit momentul chiar binevenit de-a lansa un manifest către poporul frances, al căruia cuprins ne indică în de ajuns, cât de mult au crescut speranțele acelora, cari cred, că afacerea Dreyfus, ce a ținut și ține totă Franția în cea mai mare agitațiune, pôte să servescă în mâna lor ca armă puternică pentru răsturnarea republicei. Și în adevăr, în mijlocul buimăcelei, de care este așt cuprins organismul statului frances, încep a se ridica érași șanse în favorul monarchiștilor.

Manifestul amintit e de cuprinsul următor:

Francesi! Urzitorii complotului odios în contra onórei și siguranței patriei, și-au aruncat masca. Infircați prin ei, s'au făcut și unii miniștri compliciti lor. Deși în conced, că nu se îndoesc asupra vinovăției condamnatului, totuși sub pretextul mincinos, de-a liniști opiniunea publică și desconsiderând votul universal, fără care nu sunt nimic, au rezolvat cestiunea, care este o cestiune națională. Ei desfigurază în avantajul lor ideea adevărului pronunțată pe tribuna francesă, ideea, care a făcut să vibreze inima mea: suntem domni în casa noastră!

Ca să fi domn în casa ta, trebuie să poruncesci, nu să ascuți. Numai slugile devotate ale unei puteri secrete stricăcioase vréu să vă impună voința, ce-o suportă. O veți suporta voi? Constituția nu mai există. Drepturile noastre cele mai sfinte sunt violate. Veți suferi voi acesta? Sub pretextul, de-a face să fiă declarat nevinovat bărbatul acela, pe care tribunalele militare l'au condamnat ca trădător, voesc să nimicescă armata și să distrugă Franția. Noi nu vom permite acesta!

Semnat:

Philipp,
duce de Orleans.

SCIRILE DILEI.

— 10 (22) Septembrie.

Parastas pentru împărătesa-Regină Elisabeta. Comitetul parochial al bisericii sf. Nicolae ne trimite următoarea invitare încadrată în negru: „În numele comitetului

parochial avem onorul a Vă invita la parastasul, care se va săvârși în biserica sf. Nicolae din Scheit **Sâmbătă în 12 (24) Sept. c. la 10 ore a. m.** întru vecinica pomeneire a Majestății Sale, neuitatei noastre Impărătese și Regine: **Elisabeta**. Brașov, 9 Septembrie v. 1898. — Vasile Voina, președinte; Dr. V. Saftu, secretar. Asemenea invitări, precum aflăm, s'au trimis și căpeteniilor tuturor autorităților din loc.

Alegerea dela Herman. Astăzi s'a făcut alegerea de deputat în Herman. Au fost numai doi candidați, guvernamentalul **Jakabffy** și candidatul săsesc **Obert**. După scirile, ce le-am primit, până la ora 1 d. a. Ungurul **Jakabffy** a întrunit din partea Sașilor aproape la 200, ér Sasul **Obert** numai vre-o 80 voturi. Maghiarii nu vor să-l ia.

D I Polichronie Sirku, profesor de filologia slavă la universitatea din Petersburg, se află de câte-va zile în Brașov. D sa a primit misiunea de a face scrutări științifice în arhivele și bibliotecile din Anglia și Europa centrală. Din țările apusane, d-l Sirku a trecut în Austro-Ungaria și se află, precum știm, de mai multă vreme în țară la noi, unde a vizitat mai multe arhive și biblioteci. Aici la Brașov distinsul profesor își va termina pentru anul acesta călătoria sa științifică.

Reuniunea femeilor române din Bran și-a ținut adunarea generală de constituire în 21 Septembrie n. c. Despre rezultatul acestei adunări ni-se comunică din Bran următoarele: Ca președintă a fost aleasă d-na **Letiția Stoica**; casieră d-na **Livia Moșoiu**; secretar d-l învățător **Nic. Runcean**; vicepreședintă d-na **Stana L. Pușcariu**; apoi alte 10 dame fruntașe ca membre în comitet. S'au înscris peste 30 de membri. Cu totul s'a încasat peste 241 fl., — sumă destul de frumoasă în comparație cu împrejurările locale de pe aici. Prea stimabilele dame, cari au luat inițiativa la înființarea acestei Reuniuni, merită totă lauda și stima. Cu deosebire și-a arătat însușirea la sprijinirea materială și intelectuală a acestei Reuniuni ilustritatea sa d-l cav. **Ioan de Pușcariu**, jude de Curiă în pensiune, care a făcut începutul, înscriindu-se în lista membrilor cu suma de 30 fl. Nu ne indoim, că în viitor vor fi câte și mai mulți, cari vor urma acest bun exemplu în ajungerea nobilului scop, ce-l are în vedere Reuniunea. Începutul e bun, înainte numai cu Dumnezeu. Să sprijinim cu toții acest început, ce se face în interesul creșterii femeilor noastre, căci de educația fetițelor avem mai mare lipsă ca de oră și ce; numai educația adevărată și nobilă a fetițelor ne poate da mame adevărate și bune. — *Br.*

Reclamul „patrioților” dela Arad. Intre cei ce nu s'au rușinat a profitat chiar și de ocazia atentatului dela Geneva pentru a-și face reclamă cu „patriotismul”, se află și **Jidano-Maghiarii dela Arad**. Astfel „**Arad és Videke**” spune, că dascălii unguri dela școlile elementare orașenești de acolo, au venit la „patriotica și laudabilă” idee, de a împărți între micii școlari cocarde de doliu, cari aveau la mijloc un nasture în colorii naționale ungurești! Cu astfel de cocarde împodobiri ei pe școlari, între cari se aflau și mulți Români, pentru a-i duce la biserică Sâmbăta trecută. S'a întâmplat însă, dice șovinista fôia ungurească, că pe când școlarii așteptau în curtea bisericii, se prezentă între ei catechetul român gr. or. **Traian Vățian**, care i ar fi provocat pe băieți să ia de pe pept cocardele ungurești, căci ei sunt Români. Băieții au și luat numai decât cocardele. În faptul acesta „patriotica” fôie dela Arad vede o „ofensare a națiunii maghiare” și a „memoriei sfinte a reginei”, ba „**Magy. Hirl.**”, comentând și el faptul, se miră, că în „patrioticul Arad” nu s'au aflat oameni, cari să-i învețe minte pe „**Valahii**”. Cu alte cuvinte, fôia ungurească ar fi dorit, ca tocmai în acea zi, câte pentru înălțarea serbării de doliu, „patrioții” dela Arad să fi spart capetele Românilor. E o adevărată poftă de oameni sălbatici, cari nu-și știu

stăpâni furia în contra noastră nici în fața marelui doliu, de care nu s'au genat a se folosi pentru a-și face cel mai murdar reclamă cu „patriotismul” și încă pe socotela batjocurii altora.

Regele Carol în Serbia. Din Belgrad se anunță, că la manevrele armatei sârbești, ce se vor ține pe la finele lui Octombrie, va asista și regele Carol al României, ca oșpe al regelui Alexandru.

Sărutări de mâni princiare. În Viena se vorbește de două sărutări de mâni princiare, făcute nu în semn de omagiu, ci ca manifestare a sentimentelor interne. Se dice adevărat, că cu ocaziunea înmormântării împărătesei-regine Elisabeta, regele Carol al României întâlnindu-se cu împăratul Francisc Iosif, s'au salutat în mod mult mai cordial ca altă-dată, îmbrățișându-se și de trei ori. Regele Carol, se dice, pe neobservate s'a plecat și, luând mâna dreaptă a bătrânului nostru monarch, a dus-o la buzele sale, sărutându-o. Observând aceasta, împăratul și a tras repede mâna și apoi a îmbrățișat de repetite-ori pe regele Carol, ai cărui ochi lăcrimau. — Altă sărutare de mână a primit contesa Sztaray din partea monarchului nostru. Fiind ea primită în audiență, a istorisit plângând monarchului toate amănuntele tragediei dela Geneva. Monarchul atunci s'a plecat și a sărutat mâna contesei, care a fost însoțită de iubitei sale soții în ultima oră a vieții sale. — Se înțelege, acestea sunt faime, pe cari le vedem ventilate prin foile ungurescilor, dér cari nu sunt nici decum dovedite.

Gônă în contra anarhiștilor. De când s'a întâmplat atentatul dela Geneva, o adevărată gônă s'a pornit pretutindenea în contra anarhiștilor, cari sunt urmăriți pas de pas și la cea mai mică suspiciune sunt arestați. Astfel Duminecă a fost arestat în Sâmbăta un muncitor cu numele Dececco, care căuta lucru. Deși spune, că nici nu știe ce este anarhișmul, muncitorul totuși e ținut în închisore până nu se va pute constata cine este el. În comuna Berzova din comitatul Neutra a fost arestat un urloier cu numele Rechberg, care a rupt un stég de doliu, ce se arborase pentru împărătesa-regină pe biserica evangelică. Rechberg declară, că de aceea a rupt stindardul, fiind-că e anarhișt și nu vré să participe la doliul pentru împărătesa-regină. Poliția din Budapesta încă a prins alaltăeri patru muncitori, cari toți se declară pe față ca anarhiști.

Școla Șerban Vodă din București. Duminecă în 18 l. c. directorul școlei de aplicație de pe lângă școla normală de instituitori din capitală, d-l V. Gr. **Borgovanu**, a întrunit la școla din Șerban-Vodă pe părinții elevilor acelei școli. O mulțimea de părinți, tați, mame seu reprezentanți de ai școlarii (preoți, profesori, comercianți și muncitori) au urmat invitațiunii directorului. Scopul întrunirii a fost lămurirea părinților asupra dispozițiilor noului regulament școlar, dispoziții cu privire la datoriile părinților și ale școlarii dela împlinirea cărora va atârna înaintarea școlarii în învățământ, în purtare bună și în frecventarea regulată a școlei. Într-o conferință pedagogică populară, în curs de o oră, directorul a lămurit publicul asupra tuturor punctelor regulamentare, ce trebuie să le cunoască părinții. S'a făcut acesta, fiind-că când s'a deschis școla, la 1 Septembrie, fiind di de lucru, părinții n'au venit la școlă cu copiii lor. Și cu această ocazie s'a putut vedea, că părinții se interesază de școlă și de profesori, decât acestia își împlinesc datoria. E un bun precedent demn de imitat și pentru care felicităm pe meritosul profesor d-l **Borgovan**.

Timbre nouă pentru scrisori se vor pune în circulație în scurt timp. Valoarea nouălor timbre va fi semnată în corone.

Furtuni în Spania. Din Madrid se anunță, că furtunile au omorât șese persoane la Sevilla, au rănit mai mulți oameni, au făcut stricăciuni la numeroase edificii și au dărâmat 85 case. Numărul victimelor

este necunoscut la Cadix în provincia Grenada.

Nouă planetă. S'a descoperit o nouă planetă în sistemul solar. Această planetă e departe de 23 milioane kilometri de pământ și are o orbită, care se deosebeste de celelalte orbite planetare.

NECROLOG. Alesandru Gonza ca tată, Elisabeta, Rosalia și Maria ca surori, cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, că neuitatul lor fiu și frate **Iuliu Gonza**, jurist de anul al III-lea la universitatea din Clușiu, după un morb îndelungat și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului Lună în 19 Septembrie n. c. în etate de 20 ani.

Rămășițele pămâtescilor ale scumpului decedat se vor înmormenta după rital românesc gr. cat. Marți în 20 Septembrie, 4 ore p. m. în cimiteriul romano-catolic din loc.

Bistrița, la 19 Septembrie 1898.

Fiă-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

ULTIME SCIRI.

Maghiarii în Viena.

Budapesta, 21 Septembrie. În comisiunea financiară a camerei, debătându-se bugetul pe 1899, s'a încins o discuție la punctul despre lista civilă pentru curtea regescă de 4 milioane 610,000 fl. **Komjathy** a adus vorba asupra pretinselor ofense, ce le-ar fi suferit națiunea maghiară la înmormântarea împărătesei-regine.

Komjathy a vorbit despre inscripțiunea de-asupra cociugului, prin care s'a ignorat Ungaria. S'a plâns, că în declarațiile făcute cu ocaziunea tristului cas de puterile streine se cuprind aserțiuni, cari nu se unesc cu pozițiunea de sine stătătoare a Ungariei și că ordinea, ce s'a stabilit la înmormântare, s'a făcut fără concursul guvernului unguresc. Cere deslușiri dela ministrul-președinte.

Br. Banffy răspunde, că el n'a auzit și nu poate admite, că s'ar fi insultat suveranitatea Ungariei. N'a vădit nici ofensările pretinse. Nu negă, că sub presiunea jalei în primele momente s'au luat unele dispozițiuni, cari ar fi lăsat de dorit, dér acestea toate s'au îndreptat. Un guvern conșcui trebuie să pădăscă dreptul public al țerei, dér ca să se amestece în nimicuri în momentele de așa mare întristare nu crede, că ar fi chiămarea lui. Se poate, că în manifestările de doliu ale dămnitorilor străini s'au folosit expresiuni nu tocmai corecte, dér în asemenea momente, când cine-va telegrafază sub impresiunea durerosă, nu poate să-și concheme pe consilieri.

În cestiunea ordinea la asemenea ocaziuni, nu dispune nimic legea. Decî n'a aflat de lipsă contra-semnarea din partea guvernului unguresc. Este praxa de 30 de ani, că cu ocaziunea distincțiunii persoanelor, ce se află nemijlocit în cercul Majestății Sale și a casei domnitoare, contra-semnarea a fost delăturată. Recunoșce, că este oarecare defect în acesta, dér praxa de 30 de ani a primit-o și contra ei nu se pot ridica înriminări tocmai cu ocaziunea această durerosă.

Majoritatea a luat la cunoștință declararea ministrului-președinte. **Komjathy** își rezervă de a mai aduce cestiunea înaintea dietei.

Agram, 21 Septembrie. Deputatul **Dr. Mazzura** a adresat președintelui dietei provinciale o scrisore deschisă, în care ridică plângerea, că membrii dietei n'au fost încunosciiți despre morțea împărătesei; nimeni nu i-a invitat la înmormântare în Viena, nimeni nu i-a provocat să ia parte la serviciul funebru, așa că nici în Viena, nici în Agram Croația și Slavonia n'au fost reprezentate, ca regat autonom prin reprezentanța națională.

Berna, 21 Sept. În Neuenburg au fost deținuți astăzi, la ordinul consiliului federal elvețian, 4 anarhiști italieni cu numele **Collombeli**, **Germani**, **Moro** și **Tozziu**. Aceștia sunt redactori și editori ai zărilor anarhișt „**Agitatoare**”. Întru cât acești patru anarhiști nu vor pute fi trași în judecată pe baza legii federale asupra anarhiștului din 1894, ei vor fi epulsați pe cale administrativă și li-se va interdice de-a se mai întorce în totă viața lor în Elveția.

Berna, 21 Sept. Cu încordare s'a așteptat numărul, în care zăarul anarhișt „**Agitatoare**” va scrie despre atentatul dela Geneva. Astăzi a apărut numărul cel mai nou al lui „**Agitatoare**”, care aduce un articol asupra atentatului lui **Luccheni** cu titlul: „**Un corpo di lima**”. („O lovitură de pilă”). Partea aceea a articolului, în care se ia în apărare **Luccheni**, nu se poate reproduce și numai despre aceea pot spune câteva cuvinte, ce dice articolul în genere despre anarhișm. Fôia se jăluesce, fiindcă de când cu atentatul se calumniază anarhiștii în modul cel mai josnic. Dér réuvoitorii calumniatori pot să insulte și să afurisescă cât vreau anarhișmul, căci el nu se va abate nici cât negru sub unghie dela drumul seu de până acuma. Calumniările și minciunile nu vor clăti din loc cătuși de puțin pe anarhiști. („N. fr. Presse“.)

DIVERSE.

Joc de șac cu figurî vii. Principelui electoral **George III de Saxonia**, i-a venit în 1682, când petrecea la băile din **Karlsbad**, ideea estravagantă să înlocuiescă figurile de șac cu figurî vii. În grădina publică din **Johannisbrücke** a tras un patruunghiu mare și oblindu-l la împărțit în 64 pătrați mici negri și albi. Apoi a luat din suita sa 32 persoane și le-a îmbrăcat în forme și colorii corăspundătoare. Pe cei îmbrăcați alb îi dirigea el, ér pe cei negru prințul de **Laurenburg**. De jur împrejur a ridicat tribune din cari cei invitați priviau jocul acesta de șac. Mare ilaritate producea la privitori rețegerile și avansurile, când figurile îmbrăcate în cele mai ciudate forme apăreau orî dispăreau cu cea mai mare serioșitate. Înainte pionii, după ei regii și reginele, apoi caii și tunurile. Figurile viețuitoare își făceau mișcările cu cea mai perfectă singuranță. După 37 de trăsături cu astfel de șac, victoria a căștigat-o principele electoral.

Prima poruncă a reginei Wilhelmina. Tinera regină a **Holande** dă de pe acum semne, că e conșcic de importanța ce trebuie să și o dea o regină. Pe timpul serbărilor de încoronare ea mereu a fost curturbată în somn de strigătele de bucurie ale poporului pe strade, așa încât aproape desperase de prerogativele, ce și le inchipuia că trebuie să i-se dea unui domnitor. Ce plătesce domnia, decât nici se dorm nu mă lasă! își va fi gândit frumoșă **Wilhelmina**. Ei, dér decât a ajuns odată să fiă domnitoare ea trebuie să și domnească, și astfel a dat următorul ordin publicat în **Oficialul Țărilor de jos**: „**Rog pe iubii mei supuși ca după 11 ore sêra să nu mai lărmească dinaintea palatului regesc, să nu mai strige: „Traiescă regina!”**, fiind-că în acest timp, și altfel destul de obositor, mi-se turbură odihna nopții — **Wilhelmina**”. Și de atunci în capitala **Olandei** oamenii umblă numai în degete, ér decât se întâmplă ca cineva să facă șgomot, i-se șoptesc: „**Pst!... Regina dorme!**”

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultați cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Cărți de cetit.

Dela **Tipografia A. Mureșianu** din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuielilor mai bine este a se procura de odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borgovan. O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbaiții de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Noaptea de iernă, romane pentru popor de George Simu. Conține vre-o 7 romane cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basiliu Rădu, fost profesor în seminarul din Blășiș și aș vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 cote de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legături de afaceri cu vre-o bancă, terminii comerciali. Conține modele de circulare scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. O recomandăm tuturor, cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vânzare și la administrația „Gazetei“. Prețul 1 fl. 60 cr.

„Lira Bihorului“, este o cârtică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de George Simu. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cântul în școala populară, de Iuliu Pop. învățător în Năsăud. Teoriă, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite cazuri de morțe, întocmite de Ioan Popiu, cunoscutul scriitor bisericesc, (aș Preposit capitular în Gherla. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. prin postă 1 fl. 60 cr.)

Trandafiri și vioare se numesc o frumoasă și elegantă carte de poezii populare, culese și ordinate de Ion Pop Reteașul. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesci, voinicesci, ostășesci, de bucurie, de dragoste, jale, dor, urit, mânia, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. **Edițiunea II.** Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

„Locodivna contelui Stuart“, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na L. Rudow-Sucin. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumos și curat. Prețul numai 50 cruceri (cu porto 55 cr.),

Merinde dela școală seu învățători pentru popor, de Dr. Georgiu Pona. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de I. Pop Reteașul. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Povestea despre prințul Ahmed al Kamel seu Prabeagul îndrăgostit“, tradusă de Dr. T. Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Tronște pentru tot felul de persoane și ocașii, de Tit. V. Gheaja, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Din cartea d lui **Axentie Severu**, veteranul nostru luptător dela 1848, intitulată „Răspuns la cartea neagră“, cu un bogat

adaus despre **ardecia Aiudului**, se mai pot căpeta esemplare la d-l autor, precum și la Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, pentru prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hărtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

A apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ Brașov, volumul al doilea: **„Cultura specială a plantelor“**, din „Manualul complet de agricultură rațională“ de Dr. G. Maior, profesor de agricultură la școala centrală dela Ferăstrău și Seminarul Nifcn, pentru usul școalelor secundare și superioare de agricultură, seminarii, școle normale (preparandii) și de consultat pentru agricultorii practici. Vol. II conține 624 pag. octav mare, cu 202 figuri în text.

Se pôte abona la Tipografia „A. Mureșianu“ și librăria H. Zeilner, Brașov, I. Kraft Sibiu.

Prețul: vol. I. 5 corone seu 7 lei pentru România; vol. II. 8 corone seu 10 lei pentru România.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Septemvre 1898.

Renta ung. de aur 4%	119.60
Renta de corone ung. 4%	98.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de est I. emis.	119.80
Bonuri rurale ungare 4%	96.10
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	161.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	101.30
Renta de hărtie austr.	101.15
Renta de aur austr.	121.15
Losuri din 1860.	140.65
Acții de-ale Băncei austro-ungară	905.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	391.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	355.75
Napoleoniori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.85
London vista	120.05
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.40
Note italiene	44.25

Administrația c. și r. de menagiu în Brașov.

PUBLICAȚIUNE!

Pentru aprovizionarea cu articoli necesari la menagiu Garnisonei din Brașov, își dă liferatiia pe durata unui an cu începerea dela 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1899 și anume:

- 1) Liferatiia de carne de vită, porc, vițel și oie.
- 2) Untură, slănină.
- 3) Făină Nr. 3 și Nr. 7, (Tipuri Budapesta).
- 4) Zarzavaturi, verdețuri, Dereșuri etc.
- 5) Jimble și presele de jimblă.
- 6) Oțet.
- 7) Zahar.

Articolii menționați în Nr. 1, 2, 6 și 7 se dau și seperat. Oferte sigilate, provădute cu vadiu de fl. 50, împreună cu mostre de probă a articolelor, sunt a se trimite până în 10 Octomvre a. c. la administrația spitalului militar din loc, parter. Condițiile se pot vedea tot acolo. Pertractarea ofertelor se va ține în 15 Octomvre 1898, după aceea se vor avisa și oferentii.

Brașov, 21 Septemvre 1898.
Administrația.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Septemvre 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Argent român. Cump.	9.44	Vënd.	9.48
Napoleoniori. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)
sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult de poată se face scădemânt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,
ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc tôte lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școală legată, pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se pôte de bine și de esact.

Avënd lucrătorii de tôte speșia escelent pregătiți, această legătoria de cărți pôte se esecute lute și foarte ieftin tot ce se pôte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tôte esecuțiunile posibile.

Despărțemânt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

Strada porții Nr. 22.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:	Plecarea trenurilor din Brașov:
Dela Budapesta la Brașov:	Dela Brașov la Budapesta:
I. Trenul accelerat (peste Arad) sosescela 5 ore 7 min. dimineța.	I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
II. Trenul de persoane la 8 ore dim.	II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.	III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér dela Clușiu până aici tren mixt)*	IV. Tr. accel. (peste Arad) la 10 ore 26 min. séra.
Dela Bucuresci la Brașov:	Dela Brașov la Bucuresci:
I. Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.	I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. dim.
II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.	II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la 5 ore 14 min. dim.
III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.	III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.	IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradea-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.
V. Trenul accel. la 10 ore 19 min. séra.	Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:
Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:	I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad) Cluș-Szereda. 3 ó. 15 m.
I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St. Georgi cu Cluș-Szerda și Cluș-Gyimes).	II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
II. Trenul de persoane la 1 óra 51 m. p. m. (dela prima Iulie până la 31 August va avé și acest tren legatura cu St. Georgul și cu Tușnadul).	III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legatură cu lina Tușnad-Cluș-Szereda.)
III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legatură cu Cluș-Szereda).	Dela Brașov la Zărnesci (G. Bartolomeiu):
Dela Zărnesci la Brașov (G. Bartolomeiu):	I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legatură în St. Georgi cu Cluș-Szerda și Cluș-Gyimes).	II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
II. Trenul de persoane la 1 óra 51 m. p. m. (dela prima Iulie până la 31 August va avé și acest tren legatura cu St. Georgul și cu Tușnadul).	III. Trenul mixt la 9 ó. 30 m. séra.
III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legatură cu Cluș-Szereda).	Dela Brașov la Sinaia (**):
Dela Sinaia la Brașov (**):	Trenul de persoane la 6 ore 40 min. séra.
Trenul de persoane la 7 ore 40 min. dim.	

* V. Un alt tren mixt, care circula numai Vinerea dela Augustin (Ago-tou-salva) la 7 ore 4 min. dimineța.
** Acest tren începând circula d-ora prima lunie în fiecare Duminecă și sârbătoră prenum și în fiecare Ioi.